

FRÅGA SVAR

Forskare:

”Inte farligt att dricka ur gamla glas med bly”

NYBRO. Cancerfallen är fler bland Orreforsbor och hos dem som bott inom två kilometer från Pukebergs glasbruk än länsgenomsnittet, skrev tidningen om på tisdagen.

1 Enligt studien minskar förekomsten av cancer i Glasriket igen?

- Den totala trenden för hela glasbruksbefolkningen ligger i dagsläget närmare normalnivå än för ett-två decennier sedan. Historiskt sett har sjukligheten varit mer utbredd. Utsläppen stannar av då glasbruken läggs ner, säger Fredrik Nyqvist, forskare vid Arbets- och miljömedicin i Linköping som ligger bakom registerstudien där man tittat på sjukdomar hos 34 000 människor som bott i glasbruksområden 1979-2004.

2 Vad händer nu?

- Det är inte farligt att bo i området, man måste få i sig metallerna på något sätt. Det

är just det som nu utreds med enkätstudien och provtagningen.

3 Spelar det någon roll om man bott lång eller kort tid nära ett glasbruk?

- Vi har valt att inte presentera några skillnader mellan långtidsboende och korttidsboende, då vi inte känner till om individen bott ett år eller hela sitt liv före studiens startår. På grund av registerbegränsningar kände vi inte till någonting om vår studiepopulation före 1979, säger Fredrik Nyqvist.

4 Hur ser riskerna för cancersjukdom ut i Glasriket jämfört med storstadskommuner?

- Inga jämförelser med städer eller andra mindre områden har gjorts. Två referensgrupper har använts. Kalmar läns befolkning 1979-2012 och riket 1979-2012.

5 Hur har människor fått i sig giftiga ämnen?

Forskare: "Orreforsbor får oftare cancer"

Den 25 augusti.

- Det räcker inte med att bo i Glasriket, man måste även ha fått i sig föroreningar på något sätt. Vi tror att man fått i sig från grönsaker, bär, svamp, dricksvatten eller fått i sig jorden på något sätt. Glasbitar har blivit utspridda i skogen, på åkrar, i trädgårdar och det finns en del metaller som följer med glasbitarna. Därför samarbetar vi med forskarna från Linnéuniversitetet som samlar in grönsaker, bär och svamp och tar prover, säger Ingela Helmfrid, områdesansvarig vid Arbets- och miljömedicin i Linköping.

6 Kan gifter från glasbruksindustrin ha spridits från brukens skorstenar?

- Det stämmer att en del av metallerna också kom via röken innan rökgasrening infördes. Även PAH, polyaromatiska kolväten, kom via röken. Det är viktigt att betona att detta är från dagens glasbruksindustri. I dag är rening av rökgaser och hantering av glasavfallet kontrollerad för att inte släppa ut mer miljögifter till miljön, säger hon.

7 Forskarna vid Linnéuniversitetet undersöker även dricksvatten?

- Vi tror främst att det handlar om äldre exponering. Det kan vara personer som är 60-70 år i dag som fick i sig förorenat dricksvatten de första tio åren av sina liv. Det kan även finnas folk i dag som inte har reningsanläggningar i sina egna brunnar, säger Ingela Helmfrid.

FAKTA

Var tredje svarade på hälsoenkät

8 000 slumpvis utvalda som bott två kilometer från glasbruk har fått enkät om hälsa och vanor. 29 procent svarade, enligt Ingela Helmfrid. Många har flyttat och känner sig inte längre berörda, andra är gamla eller sjuka och orkar inte svara.

8 Någon undrade om det är farligt att dricka ur kristallglas som innehåller bly?

- Nej. Metallerna är bundna i glaset till skillnad från bly i keramikgods, där bly kan läcka ut om exempelvis drycken är sur.

PIA OLOFSSON
pia.olofsson@barometern.se
0480-591 55

Bokfest startar hösten

Babyteater, bokfest och julpyssel det är några av programpunkterna på biblioteket under hösten.

NYBRO. Hösten på biblioteket i Nybro startar med fest. Fredagen den 4 september hålls det bokfest där man kan vinna fina priser och få glass.

- Eftersom biblioteket håller stängt på söndagar startar det nu till hösten lördagssagan. Den 3 oktober drar det i gång med Kicki som läser och dramatiserar och håller sedan på vid sju tillfällen med olika sago-läsare, säger Julia Sallander-Hjärtstrand, barn- och ungdomsbibliotekarie.

Den 9 oktober är det dags för teater för de allra minsta. Babyspace är en föreställning om rymden med sagan Isadora som vänder sig till en publik på noll till elva månader.

Julia Sallander-Hjärtstrand ser fram emot höstens aktiviteter på biblioteket.

FOTO: JAN STENQVIST

På höstlovet är det också årets barn- och ungdomsvecka i Nybro kommun. Detta år är det med Pippi som tema på biblioteket, där kan du leta spunk och gå en Pippi-tipsrunda. Den 24

oktober bjuds det in till familjelördag för att fira Pippis 70 år med dramatiserad sagostund och fika plus annat skoj.

Den som gillar zombies och går i klass tre och uppåt

träffas den 29 oktober på biblioteket.

Dagen därpå är det dags för teater igen från tre år och då med föreställningen Sagodetektiven Isadora och kattmysteriet.

Hösten avslutas med drop-in julpyssel den 4 december.

ELIN ERICSSON
elin.eriksson@barometern.se
0480-591 29

Bil var full med misstänkt stöldgods

NYBRO. På tisdagen anträffade polisen en bil i Nybro som den senare kunde knyta till en man som befann sig i närheten. Bilen innehöll misstänkt stöldgods i form av verktyg samt en kniv. En av sakerna som fanns i bilen har polisen kunnat koppla samman med en stöld ur en lastbil.

Mannen, som är i 30-årsåldern, sitter nu gripen, misstänkt för brott mot knivlagen och för att ha stulit stöldgodset.

Slut på farlig verksamhet i Orrefors

ORREFORS. Länsstyrelsen har upphävt beslutet om att verksamheten vid bruksområdet i Orrefors ska omfattas av lagen om skydd mot olyckor. Detta eftersom Orrefors Kosta Boda dragit ner verksamheten i en sådan omfattning att klassificeringen inte längre är aktuell. Inför upphävandet har länsstyrelsen haft samråd med räddningstjänsten och kommunens miljökontor.

Rutiner finns för hjälp vid inkontinens

NYBRO. Omsorgsförvaltningen har presenterat en lex Sarah-rapport kring en händelse där ett inkontinenshjälpmedel till en omsorgstagare inte bytts på korrekt sätt. Enligt utredningen finns rutiner och checklistor i verksamheten. Enhetschefen ska nu hålla återkommande uppföljningsamtal för att motverka att liknande händelser inträffar igen.

NÄRRADIO

Radio Nybro
89,9 Mhz, 98,1 Mhz
Onsdag v 35.
06.00: God Morgon Nybro
07.00: Godmorgon Nybro repris
08.00: God Morgon Nybro repris
09.00: Informationslinga
13.00: Dragspelskvarten
14.00: Musik mixen
15.00: Artistporträttet repris
16.00: Musikmixen
18.00: Into the music
19.00: Musikfilosoferna
20.00: Radio Partaj
21.00: Nattradio